

REDAKTØR:
Marte Wolden

Språk, kommunikasjon og relasjon

Endelig er mars her – med «sommer i lyset, og vinter i skyggen» slik Charles Dickens så treffende har beskrevet denne måneden full av snøsmelting og løfter om lettkleddede dager. I Trøndelag er bare det å kunne legge bort isbroddene en liten seier. Og med mars kommer også årets første nummer av Kreftskykleie. Denne gang med «språk, kommunikasjon og relasjon» som hovedtema.

Mennesker har ulike forutsetninger for å kommunisere, og det finnes mange ulike måter å kommunisere på. Kommunikasjon kan beskrives som overføring av kunnskap og informasjon mellom personer – og er et av de viktigste «redskapene» i utøvelse av sykepleie. Språket er et verktøy som virkelig kan åpne opp eller lukke for god og meningsfull relasjon. Både fysiske, mentale, språklige og erfaringsmessige faktorer er viktige for at en god og målrettet kommunikasjon skal være mulig, og av og til er det nødvendig med ekstra tilrettelegging og tilgang på relevante hjelpemidler for å nærme seg dette målet.

I dette nummeret fokuserer vi blant annet på utfordringene som oppstår når sykepleier og pasient ikke deler et felles språk. Fremmedspråklige pasienter og pårørende har krav på og rett til å informasjon, å forstå og bli forstått på samme linje som en som snakker norsk. Ingrid Hanssen viser i artikkelen «Kommunikasjon på tvers av kulturer» at i møte med folk fra andre kulturer og deler av verden er det mer å ta hensyn til enn ulikt tale- og skriftspråk. Kultur, religion og personlig erfaring påvirker hvordan en person definerer, opplever og reagerer på sykdom. For å sikre at vi lykkes best mulig i å nå frem med informasjon om sykdom og behandling må vi ta hensyn til at pasienten kan ha helt andre forventninger til og forståelse omkring sykdom og helse enn det vi er vant med i vår del av verden.

I denne forbindelse har jeg også lyst til å minne om helsebiblioteket.no som har samlet en hel rekke verktøy som sykepleiere kan benytte seg av i situasjoner der språket er ukjent – og tolk er fraværende: <http://www.helsebiblioteket.no/verktoy/spraakverktoy>

I artikkelen «Døv pasient – hva nå?» belyser artikkelforfatterne Torill Ringsø og Marita Løkken erfaringer, utfordringer, problemstillinger og mulige løsninger når helsevesenet møter pasienter som er døve og sterkt tunghørte. Et hovedbudskap her er at det verste vi kan gjøre er å gi opp eller resignere – man kan komme langt når alle parter har vilje til og et ønske om å kommunisere.

For at vi som helsepersonell skal oppnå gode resultater er det viktig at vi er tydelige i kommunikasjonen overfor våre pasienter. Psykolog tian Tobiassen beskriver i artikkelen «De riktige ordene» hvordan helsearbeidere gjennom bruk av et «bevisst språk» kan bidra til at pasienten oppnår større grad av mestring.

Etter mange års arbeid i kreftomsorg er min erfaring at sykepleiere absolutt er opptatt av og dyktige til å fokusere på kommunikasjon – og det å legge til rette for de gode relasjonene til pasient og pårørende. Balansen mellom det private og det profesjonelle er utfordrende, og det å bli følelsesmessig engasjert kan være berikende – men også vanskeliggjøre den nødvendige avstanden mellom helper – og den som trenger hjelp. «Hvor nært skal vi involveres?» spør Marie Aakre på side 19, hvor hun sterkt oppfordrer sykepleiere til å alltid stoppe opp og reflektere over egen praksis.

Dette nummeret av tidsskriftet Kreftskykleie er det første med et utvidet sideantall. Vi i redaksjonsutvalget er stolte over å kunne tilby gode artikler med, slik vi ser det, gjennomført og relevant faglig innhold, med nyttig kunnskap vi kan bruke i vårt daglige arbeid.

God lesning, kjære kollegaer!

Marte Wolden

ANSVARLIG REDAKTØR